

Sicília i «la propietat d'En Colom»

Autor: Pep Mayolas

Data de publicació: 11-10-2019

Ara que l'INH viatja a Sicília, En Pep Mayolas ens facilita uns breus apunts històrics que recorda haver espicossat de diverses lectures en els darrers quinze anys.

La immortal novel·la *El somrís del mariner inconegut* (Proa, 2006), del sicilià Vincenzo Consolo (1933-2012), que en versió catalana comportà 25 anys de feina a l'Alexis Eudald Solà, una fita de la traducció, comença amb el viatge del baró de Mandralisca des de l'illa de Lipari a Cefalú. Lipari és una de les illetes dependents administrativament de Sicília, i en concret, estava adscrita a la província de Messina, on En Pere-Antoni d'Alòs-Colom —nét del descobridor— fou cònsol català des de 1543 fins a la seva mort, probablement, que hauria tingut lloc el 1564. Durant aquest arc temporal, el mallorquí Jeroni Nadal hi fundà el que es diu que fou el segon col·legi jesuïta de la història, un col·legi que aviat es convertí en la Universitat que els sicilians duïen dècades reclamant. A la Universitat de Messina i en aquell mateix període de temps, hi estudià el matemàtic Giuseppe Moletto, prologuista de la versió italiana de la *Vida del Almirall*, la primera biografia d'En Colom atribuïda al seu fill Ferran, estampada presumptament a Venècia i publicada el 25 d'abril de 1571.

Bé, a la novel·la d'En Consolo, un personatge exclama, en un moment de defensa d'unes raons en una conversa o discussió, «m'hi jugo la propietat d'En Colom!», com si fos la cosa més gran que hom s'hi podia jugar, a la Sicília del segle XIX. L'esment «d'En Colom» com si tothom sabés qui era convida a pensar que es referiria al descobridor... o potser a un descendent seu prou conegut per la seva opulència al seu temps, com podria ser el cas del cònsol barceloní Pere-Antoni.

També és digne d'esment que quan la Inquisició arribà a l'illa i començà a desplegar-hi les seves monstruoses activitats, els condemnats a la foguera s'executaven en un indret que hom anomenava «el pla d'En Colom». Potser es tracta d'una simple casualitat. O potser no. Solia passar que els botxins del Sant Ofici sabien molt bé què feien i a on ho havien de fer.

